

289858

מספר מערכת:

אלימות, אדם והלם

מאת פרופ' משה ארד

אנו חיים בחברה המעוררת אלימות באופן ישיר ועקיף, אך שהיא מכריזה על סלידתה מכך. רוב ראשיה ונבחריה של חברתנו אלימים הם. האלימות משתלמת. כל ראלים גבר, מחוזה מודל לחיקוי של ארגונים חברתיים ועל ילדים כאחד.

המודל של החברתן, שכל כל סלול כסוגות ולא באהבת הולדת. הכול תאבד להיש או עצם השובים, יכולים שולטים ומצליחים. רובה של החברה מתמקדת הפיחה סגנונות חיים אגרסיביים כדי להשתלט. הצורך והדווק, הלחץ והדחפי - קיים המסר החברתי כרוה. הלחץ והדחפי שולטים את המסר הרגור, הם הם מוקדים אותו, מגיבים ומודדים עמו. האלימות השכנה למגנות חיים משגל הדדי וגם משתלט למגשים אחר.

החברה תומכת באלימים ובאלימות כדרכים שונות. 72% מהנערים נגד הנהגה אינן מרחיקות למשטרה, וכן מוציאת ממקרי הנהגה כמעט מרחקים לשלשונות, חסור יותר, רק רבע ממקרי הנהגה והנשים האכזריות מוכנים לייצגת המשטרה אשר משתה, אנו בעצמנו, כיוודים וסוכרים מעוררים אלימות.

הממשל מעורר אלימות ארגונית. ככל שהארגון חינוכי יותר, חברה, דיי אלימותו תשתלט לו, והממשל ייבצע לו ולחברות חברי. שינוי נא לב להתפתחותה של תרבות חסאה, המותנית על ידי שרם וחברי כנסת. אלימות מילולית, חייגים, המשתמט בבלי והקשורת הדיאלקטית והחברתית. השלשונות מגשים לכלוע (מושג של לנגו, את נעוריהם בשקף קצה של מלים משפילות ומאיינות ומלשון איז). סגנון דיבור זה נקלט מיד, והוא מעיק ומשפג, והדפן למטבע העברי לסדר.

המודל מנחה אתנו להיות אלימים. הנחיה החברתית מניחה את יצר התקשנות ומערכת הלימודים, המצוי בכל אחד מאיתנו, והדחפי הגירוי המורטן, תוגשם אלימות.

מי שווה יותר?

דיברא אלוקים את האדם בצלמו בצלם אלוקים ברא אותו, זכר ונקבה ברא אדם ובראשית, א כזה הגבר והאשה קדיים אדם, הם נברא על נשים שוויה, בצלם אלוקים. כשגים טבעה רוח אלוקים. שוויה זו מבטא את יאמכה ואת הכוח היסודית ליום של כבוד ודדי.

אם נבחר היטב נמצא, כי שווים אנו זה מזה ככול. המסקנה הנגזרת מהמביטה בה נולדנו וגדלנו, מציגים את המעשה המבטיח שבו השגל והשגל.

אנו שווים רק כעניין אדם, והוא כוחה לגדל ולפתח את השונות הייחודית שלנו, ולבטח מוח גיטא, ולהעניק מאידך גיסא, ליחס של כבוד ושל התקשנות זה בזה.

הדם האקוויטטיבי, המאגיסטי היחיד בכל אדם מאיינו את הכוח היסודית הזה. כהתנתח המוח של מייסיר ודעים הפילוסופי חוק, התפרשה לא נכון והתגשמה באופן מבוזר.

התחוזה מנב של "לוחמה" בין גברים לנשים, בין הרים לבין עצמם, בין הרים לבניהם ולבנותיהם, בין הרים לחרים ובין חלמים למריצים. כל אחר רוצה להיות אזה, ולהגשים שוויה על השבן שלנו ובאמצעות הים לחלו.

המאה החברתית הולידה אלימות, המחאה הנשית ותולדה והתמרמרות ומנחה הנערים הלירה הם מסגרות. מרצע שמשק הרים ומורים לכבו זה את זה, מסקו הילרים לכבו אחרם ולכבו את עצמם.

זיהו זה שג, שרם, שבהיבוי השובים, האיר את עינינו לראות ולהבין, שבהיעדר יכולת התקשורת כרוה ופתוחה, מתהווה אלימות. יכולת התקשורת כרוה אנו חיים בעולם של קיימה נשית, ששום דור לפנינו לא זכה לה. אנו מבינים ששום שונות. שפת הכימיה והפיזיקה נדירה לנו, ושפת החושבים הפכה ללחם העקב, אך שפת הלכ נעלמה מאיתנו.

מסקנו להבין זה את זה איבדנו את היכולת לאינטרספתיה לאמור, את היכולת לקלוט זה את זה ולהבין זה את זה. להבין אין פירושו להשכים. בעוד יכולת להבין זה את זה נחמשים אנו זה לזה. האדם הגדיר מליד לדעת מרצן סובר, את אופיו האלימות משגשג היכולת להתקשורת מילולית ולכתיב, נפתח והתח לאלימות.

האלימות במשפחה גואה. עשר נשים נרצחו השנה על ידי בעליהם, והארץ עוברת לסדר היום. נשים מכות, אבות נרצחים על ידי ילדיהם, כממלט הנחה מפני אלימות הגבר, נשים מכות נטשות את בתיהן, המחאה הנשית מתבטאת בימינו כהפיכה לאלימה. היא מגוללת את עצמה לתקשורת.

כאחיה שכולם מבטאים את עצמם גם כנרכים אלימות, כדי לבצע ולחוש שולטים וקיימים, מצטרפים הילדים והם מגדלים לעשותו האלימות בבית הספר מגיחה היום לשיאים שלא ידענו בעבר.

ילדים כרוצחים

רצח שילדים או נערים מבצעים קשה להבנתו של מבוגר רציונלי. הרצח בהרצליה וקצו את כולנו. בלית בידוד, נהוצר "שערי לעזאזל", עליו ניתן להתיק (Displacement) את האשם, נוהגים אנו למען שלפנינו ייעשה שטף או שפא מעל יוצא של עיקור נפשי או חלי נפשי, או של דחף שלא היה טריבוש. קשה לנו להבין צוננות חייגה, שאינה הולמת את הנביות והרבות זילין גרילו והתבגרו.

נתמקד כשני הילדים מליברל שבאנגליה, שנשפטו ב-1990) כעברניים לכל דבר, על אף גילם הצעיר (כני 11 יתה, על הרצח הנורא של ילד בגיל רך, למאסר עולם. אין חקם שילדים אלו כיצעו פשע בלא שפועלם האמור

(ACTUS REUS) ומותנם הפלילית (MENS REA) תרמה וחשוה לו הנדרשת על ידי הצדקה הפלילית. ילדים בגיל זה (11 ש) היום נכבד התפתחותם, חסרי מנוחה, תוססים ומתפרצים, אימפולסיביים ומתמרידים, וחשוב לא פחות, אין ילדים בגיל זה מבחינים היטב בין רמיון למציאות. הם משחקים רמיון במציאות ופועלים במציאות כאילו רמיוני. הם מגשימים סיס במציאות, כפי שום היום את המציאות, כאשר הם רואים סיס.

שני הילדים הללו חסאו או פירו ילד בגיל רך, ששהו עם אמו כמרכו והסחרי על מוטל באנגליה, מוכו אחרו לאיבוד שומם של תונת רכבת, ורצחו אותו בדרך אכזרית ביותר, באמצעות פשע ברזל, ללא כל חרמים וללא כל מעצור כפני ועקבות של הפעוט.

שני ילדים אלו, שמוצאם מאחת השכונות של ליברל באנגליה, הגרים לא רחוק זה מזה, היום ננים למשפחות רחוקות, הסתגלותם בבית הספר היתה לקיחה. הם לא הצליחו להשתלב במערכת הלימודים, ושגתיים לפני הרצח הם חירבו להתסיר ו/או לברוח מבית הספר. הם לקחו חלק במעשים עברניים שוליים, כמו גניבות מתונות, הסרדה עוינים ושבים והפתח וקנים וקנות. והכיבה בה הם נרלו לא תרמה להתפתחות הנפשית והיוכית, אך אין לתלות בה את התולדה האיסה של מעשה הרצח שום כיצעו. נח לנו להתחלות כפיכה זו או אחרת, וכך להשתרר כקלקסיבי מאוחרית.

לפנים בישראל, כאשר נמצא רצח בגולה של רשות עירונית או כפרית, יצא וקני העיד והכמה וניקשו רחמים, ופתחו דרך לבחון את עצמם ולחשק את הליכותיהם, למען לא יישנה אירוע פראני כזה. אנו מעריכים להשתמש במנגנוני נפש של "שולבה" ושל "התקה", על מורים הורים, על הממסד ועל "החוב", ובכך להשקיע את המצוננו המרעז והמסורד לרגע קט. עוברים ימים אחרים, ואנו שוב נחוננים לסדר יומנו הרגיל.

מציאות של רמיון

לחיות יש במצב של אין, הדחה לפועלו של הדיסון, הינה מסוגלות המצויה באדם בלבד, והיכולה לרוחף אתו להגשמת אותו יש עררין אנונו במציאות חיי.

אנו חיים סרבות ומקשיטת את הרמיון. היא מפעילה אתנו באמצעות, והיא בתה לנו עולם של אשליות. אנו חיים במציאות תינונה, ללא הרק, מודמנים, גם כאשר אנו מגשימים מציאות, אנו מפעלים על כסיס הרמיון. אנו עוברים תכשיטים של "כאילו" היו מוכה, "כאילו" היו מועטים כהולמים. אנו מתלבשים "כמו" רוגמן זה או זה, שחקן זה או אחר. אנו מרחמים את בתינו "כאילו" רחמים מסיימים האפילו ינונים בכאילו, באמצעות חולמים אלו או אחרים. אנו מוכינים סרבות המקשיטת את האשם וההיכח להחיות רמיון במציאות.

לפנים היה הרמיון יחיד, יין והמה, גם מעולמות נדה המקישה, שהיה מנוחה דרך התנגדות חובית המסר וליתר המצור היו חלק מעולמו של הילד ושל האדם המבוגר, ודמינו היה נתון ממה שמסעו אורנו.

עולמו של הילד היה עטוף כמסורים שמוסם מסר השכל המלוה כהוויית רדל של התנהגות.

החורה, הקפואת "סור הישר", הויתנה כסיס להווייתו של האדם. "כי ישרים דרכי ה" והשע, יד, והאדם המבוגר כמו הילד היה חפץ בליבו מנימה ללכת כנרכי צדיק ולהתנהג כיהש.

לימוד "המסר" היה חלק אינטגרלי של מערכת החינוך, ושעיקור מסר היה חלק מתוכנית הלימודים. מעיד אנו על עצמנו, כמי שלמד בבית ספר יסודי גרמתי כטוביטי, כי בכל יום, חזפעל כל כך ממסר התקיים שיעור מסר. על דרך הסיפור, המשל והגמשל עסקנו כמאסר.

ברוד הוא שבהשפעתו של מרן ישראל מנסר דע"א, חרש לימוד המסר בחלק נכבד משיבות ישראל, ודאי שישבו להיות כן, גם בימינו.

הגרי קינסקי ז"ל, הלחין ללמד מסר כבו בגיל רך ולהתמיד בכך, על ידי קביעת עיתים ללימוד מסר, ולכל חיי של אדם. וציון קונטרס "בית דבר עמ קל"ג וכו' לקח טוב", מסר דברים חלק ב"א. מסר לפי תפיסה זו, והוא חלק והלמד את הילד וההמשך את האדם, כיצד להשליט על עצמו את נשמתו ואת רוחו על יצרו.

אדם רמיון מסוה, בין היתר, גם לרוחניות שבו, מחוק בו את שאינתו לנוהג בדרך חובית.

. התנהגות החובית, הפכה את אט לריטואלית והפרט יתחיל לשייך את עצמו לנוהג החובי.

ריטואליות חובית

ילדים שאינם יכולים לחישען על ריטואליות זו, הקשורה בהתנהגות נורמטיבית חובית זו הקשורה במיתוסים חוביים, דיי הם בעלה נידה, ונוהגים אחר יצורים או אחר השפעות יצירתיות חוביות.

הילד, מעצם הווייתו, נושא כחוב יצר לאלימות. בשילדים מתקשים לרמיון אלימות או להחלת משכונת אלימות, דיי שום עושים זאת בחפץ לב. הם יכולים לתאר מעשים אלימים מסכרי שיער, המלווים באכזריות אין קץ. ילדים שהפנינו נורמות מסוריות, ימננו את אלימותם הרמיונית. ילד וקק למבניות משפחתית איתנה ויציבה, הינקת את הליכותיה נאמונה וממסר ושתודיר בה את מסריה.

יצר לב האדם דע מעורריו. הילד וקקן חייב לעמוד תוליד של הסתגלות לחוביות המאכיות. הוא חייב ללמוד להתנהג נכון. חשוב שרפומי התנהגות אלו יתפכו לחלק ריטואלי של החיות החוביות.

עולמו הנגלה של הילד, יונק מעולמו הפנימי. הוא קולט את כביכורו ומפנים אותו לחוכו. התנהגות כביכור מחד גיסא, והווייתוהתמה אלו ואל עצמה, השיחה, הדיבור והטישה, הריטואליות החוביות, כימי וגו מועד, מאידך גיסא, כל אלו יצורים את עולמו הפנימי, שיחה את התנהגותו. כאשר המשפחה נמצלה ריטואליות, חסרת

קביעות ויציבות, נעדרת רפסי חיים מחייבים וחלוחה בעולם של רחפים, הרי שהיא חרצ תווח וכוח בעולמו הפנימי של הילד, ותעורר בו רחפים של אלימות ושל חוס. אובייקט המסרה לאלימות, יכול להיות אובייקט מזדמן, או ברמיונו של הילד והם כמציאות. אם אט תפכה האלימות לכפיחות, הוא נכפה מתוך כפיחותו, לפועל באלימות. רחפים אלימים משתלטים עליו, והוא מגשים אותם ברמיונו או במרעל מתוך הוויית המעשה, הוא לא נרצה, אלא אם כן הוא מאויים. הם שונאים את כביכורו ושונאים שגאה חוסמת כל מי ומה ששונה מהם. "הנוד לנוד על פי דרכי" ומשלי, ככו, ו"א. הרישא עוסקת בנודק לנודק. המסרות והמשפחות של הילד וצער אכזר, והיא חייבת לשב. לפנים לימוד את הצער לסייע לפתחת המשפחה. לימדו אותו מלאכה או העסיקוה במסחר או בשירות. נשנים עכור לימדו אותו לצוד או לרונ, והוא ראה עצמו חיוני כחלק של קבצתו ושל משפחתו.

אנו חיים בעולם שראה טוב, והים את הרקמה החברתית על ידי כישולן של תכניות חוביות ומחייבות. אנו חיים בעולם שבו נערים רכים גרלים ללא כל מחייבות, והם חסרי עולם פנימי רחבי שיהיה אותם לריטואליות חוביות.

הנערים הים לא מחוברים לרקמה משפחתית, קבוצתית וחברתית מחייבת. הים אנו אומרים נערים אלו כאלפים. טסטים עליהם כל הצלטים ממערכות המשפחה והחינוך. חשוב שנוכד שהצעה חלק ותחמיר והעפעת האלימות חלק ותתעצב.

היא לא תתקיים רק במסגרות שאינן פורמליות. היא חוזרת ותעמיק לחורו גם במסגרות הפורמליות. המשפחה ומסדה החינוך חייבים לישול על עצמם הפקדיים של החינוך רחבי, ולא רק להתמקד במשימה החשובה של החינוך אינטלקטואלי ומקצועי. אין זה יכול לבוא במקומו של חת הגערים וקקים לשנייה.

החינוך היסודי, שאנו כה מתכרכים בו, ובצדק גאים בו, הירבה חלמדי וחמים האריר את עולמה של חורה. חינוך זה הנפגש היום הוא מנוחה חלק אינטגרלי לחינוכם של נערים רכים. צד לי לראות, שאין עולם הישיבות החוביות מסק חלק מיום הלימודים לתנועה של מסר. אין לימורים המבחינים לחיבר ולהעניק במסר והחורות חבל מאור, שהמחברים הדגלים של עולם הישיבות, שעם חלקם וכימי לעבוד, אינם נחונים ממעט את הרצון לעניין זה בודד הוא, שאם מום תבא ותחזה שכוח, היא תחשפש תגיד גם לבתי הספר היסודיים והתיכונים, ומלאת הארץ רדד אין, שקרנה לחדר.

אנחנו את כירכום בתפקיד החורות

חברות ואקוויטטיביות, אותה חוכרו, שמעצם מוחה והבננית היא מ גטמת ברוד השלייה. רמיה הפוך למפנה פנים, ודורש לעצמו עולם ומלואו, על השבן ואלו וגם על השבן משפחתו שבטו, קבוצתו, חבורתו ועמו.

האדם מגשים חוננים על השבן כולו, ולמען האישורם חצר האשיר שלו. העטיינות גואה, וגם זו הקשורה בתום השירות. הורה שאינו רואה עצמו יותר כהורה, התיב להחיות דרך, לחנך, לראות ולתנן על ילדיו ועל משפחתו, סוגע כמו ידיו באותם צאצאים הגרוננים לחמתו.

עבריינות האינסטת היתה לפנינו גריחה ביותר, היום שכחיחה עולה מאד, ונרלקת כאן נדה אורומה החייבת להחילו, לפעול מיר לתקין המבט.

הורים רבים מפקו מלתפוס את עצמם כהורים כמשפחותיהם. לפנינו הים קסטורפאלי של התנא המשפחתי, ועמו הים של חובות המשפחה.

לפנים, עמלו הורים ויכינו את עצמם כהורים למען צאצאיהם. הים, רבים הורים שלא הפנימו את המסל עליהם כהורים. הם ילחו את ילדיהם, ללא נגרות ומשלוח נפשית. וברמה "סודי" וחשוב נהים בתרבות האדם.

הדודוסים, הדסטוריון הוויני. הגרול, מספר, כי אלכסנדר הגרול, בבוא לארץ, חזפעל כל כך ממסר המשפחה שהיה קיים כארץ, עד כי העניק את המודל לארצו שלו.

הורים המוכנים להקריב מעצמם למען ילדיהם, יוכו לילדים שיצליחו להגשים מסילות ישרים. הורים המשתדלים את עצמם מעול החורום, גודדים את הים עצמם וחרם ביהם.

מהבית לבית הספר

חייב להתקיים שיתוף פעולה מלא בין בית הספר לבית. בשני מסגרות יסוד אלו בונה הילד את עצמו. והורים בחלקם, שחרזו את עצמם מעול החורום, ובמקביל חלק מהמורים שחרזו את הם את עצמם מעול ייעודם ואחריותם, כלפי מימד זנפס ומיסר הרחל של הילד. הוכחה היא אילי הרישונים, שהשונותו מעולן של מנחות החורה, האימיות החיוק ארצי האכזר ונטשו את הן את תפקידן באימות. שני הוודיים עש ואת למען הנשכחת עצמם, חונכיו את המסלות לבית הספר ולהכרת, שאר הם השתחררו מיר בעיל החינוך והשיריש את על המסאליוציה הלימודית.

תפקיד החורה כה מקודש ביודות, שהחזונו עליה כותרת משה בהפלה ובחמרה יתירה. נהורות מבוי המסר לקיומה של החברה.

שני מצוות וכו לבין שטר, חקן כיבוד אב ואם וכן ציבור דברים כ"ב, א. אין חזורה, שהאקולוגיה חושבת לה מאד, רורשת מאננו "שלוה תשלה את האם והאם הבנים לחק לך וגו". מוסס הרענה לאקולוגיה או משום הרענה לאדם, למען יחפחו בעלי החיים ויונכה בכך עולדו שלו. משילוח העץ אנו לומדים לפי הגר"א ארנסטרי, במספר "קטמן מנחה", לכבד את תפקיד האימות. לא על כל היצורים הנגה החורה, כי אם על זו החיטבת על האשפוחים או על חבצים ומסלות את תפקיד האם. וה לשון המרדש: "שלוה תשלה, אכר ר' אלעזר, לא היה דודי לומר כן ולומר, להבטיח שכו כה בר על מצוה קלה כזה, אלא אמר הקודש כרוך הוא: האיל ונתעסק בכבודו של עולם ובתיקונו של עולם כפי שתמצא ויורש רבו, ר'.

הרבים, כאחוז עניין, מעיר את השומת ליבנו, כי אסור לנו לפגוע באחיה השם (הציפור), היכולה לנחן ולחזיל את עצמה את כמסק את גלומת לוחן על אשפוחיה, ומסכת את עצמה ואינה כרוחת למען אשפוחיה. והיה זה מעשה אכזרי וחסר רשעי חסר, אם ינצל האדם את יתרנו ואת כוחו ויפגע באם (הציפור) והמורה. כיכור האימות במסר החורות ככלל, חשוכה במיוחד אם נרדשת מאיתנו התחשבות כלפי בעלי חיים, דיי שעל אחת כמה וכמה שעלינו לכבד את זולחנו. אנו בתקופה הרחמה את האדם להציע את עצמו, גם על השבן משפחתו. "בקרובי אקיש", ואכן האדם מקריב את משפחתו, למען קידומו המקצועי ולמען התעשוחו והעמיתו.

הרצח בהרצליה

כיימים אלו ניתן גור חרין ברשת רצח נהג המנית בהרצליה. פסק הדין יעסיק אתנו אינטלקטואלית. הוא לא יליר שום שינוי כהליסטינו, משום עצמנו של "חוק האקונומיות".

"חוק האקונומיות" טוען, שהאדם, ברצונו לחסוך כארגיה נפשית, יעריך תמיד לישב אל השטרה, שהוא רגיל לה, אך אם היא כרוכה בצער, באכזר ובחוסר, אנו וקשים להכנה נפשית, שתאפשר לנו את הסלילה, שתגדלש מכולנו להגשים שיעוי. אנו וקשים למנהיגות מתוכה, חקיימת בתוכנו, אך שומרת נפשה מתוך ניונות פאסיבית.

הציע הונון לרצוח לקט ולעשות, למען יהיה מתנוו מבטיח לנו חיים של איכות. "זהה מצידי קרש", תונה עלינו להקרים ולעשות, לכל תהלוה בנו האלימות, עד כי לא נוכל לה.

והכותב הוא ראש המחלקה לקרימינולוגיה באוניברסיטת בראלן